



Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2018. február 1. ^{*1}

„Állami támogatások – Görögország által nyújtott támogatások – A támogatásokat a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat – Az állami támogatás fogalma – Előny – A magánbefektető kritériuma – A visszatérítendő támogatás összege – A kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásokról szóló bizottsági közlemény”

A T-423/14. sz. ügyben,

a **Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE** (székhelye: Athén [Görögország], képviselik: I. Dryllerakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou, G. Psaroudakis, E. Rantos és N. Korogiannakis ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek: A. Bouchagiar és É. Gippini Fournier, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Larco General Mining & Metallurgical Company SA javára Görögország által végrehajtott SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN) számú állami támogatásról szóló, 2014. március 27-i 2014/539/EU bizottsági határozat (HL 2014. L 254., 24. o.) megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: G. Berardis elnök, D. Spielmann és Csehi Z. (előadó) bírák,

hivatalvezető: S. Spyropoulos tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2017. január 26-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (a továbbiakban: felperes vagy Larko) laterit érc kitermelésére és feldolgozására, barnaszén kitermelésére, valamint ferronikkal és melléktermékeinek gyártására szakosodott nagyvállalat.

* Az eljárás nyelve: görög.

- 2 A Larkót 1989-ban alapították új társasági jogalanyként, a Hellenic Mining and Metallurgical SA felszámolását követően. Az alapjogvita alapjául szolgáló tényállás megvalósulásának időszakában a felperesnek három részvényese volt: a görög állam, amely a Hellenic Republic Asset Development Fundon keresztül a részvények 55,2%-ával rendelkezett, egy magántulajdonban lévő pénzügyi vállalkozás, a National Bank of Greece SA (a továbbiakban: NBG), amelynek a részvények 33,4%-a volt a birtokában, és a Public Power Corporation (Görögország fő áramtermelője, melynek többségi tulajdonosa a görög állam), mely a részvények 11,4%-ával rendelkezett.
- 3 2012 márciusában a Hellenic Republic Asset Development Fund tájékoztatta az Európai Bizottságot a Larko privatizációs programjáról.
- 4 2012 áprilisában a Bizottság az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályoknak megfelelően hivatalból előzetes vizsgálati eljárást kezdeményezett.
- 5 A vizsgálat az alábbi hat intézkedésre terjedt ki:
 - az első intézkedés egyrészt egy 1998-ban kötött adósságrendezési megállapodás, amelyet a Larko kötött a legnagyobb hitelezőivel, és amelynek értelmében e vállalkozás e hitelezők felé fennálló kötelezettségeit 6%-os éves kamattal kellett terhelni, másrészt ezen adósság görög állam általi behajtásának elmaradása (a továbbiakban: 1. intézkedés);
 - a második intézkedés az ATE Bank által a Larkónak nyújtott 30 millió euró összegű kölcsönre vállalt garancia, amelyet a görög állam vállalt 2008-ban (a továbbiakban: 2. intézkedés vagy 2008. évi garancia). E garancia a kölcsön 100%-át fedezte három évig, és évi 1%-os garanciaprémiumot kellett fizetni érte;
 - a harmadik intézkedés egy 2009-ben a Larko igazgatótanácsa által javasolt, és a három részvényes által jóváhagyott, 134 millió euró összegű részvénytőke-emelés, amelyben a görög állam teljes mértékben, az NBG pedig részben vett részt (a továbbiakban: 3. intézkedés vagy 2009-es tőkeemelés);
 - a negyedik intézkedés az állam által 2010-ben határozatlan időtartamra vállalt garancia, amely az NBG által a Larko számára kiállított, 10,8 millió euró összegre szóló garancialevél teljes egészét fedezte, és amely után 2%-os garanciaprémiumot kell fizetni (a továbbiakban: 4. intézkedés vagy 2010. évi garancia). A szóban forgó garancialevél biztosította azon ítélet végrehajtásának Areios Pagos (semmitőszék, Görögország) általi felfüggesztését, amelyben az Efeteio Athinon (athéni fellebbviteli bíróság, Görögország) elismerte a Larko valamely hitelezővel szembeni, 10,8 millió euró összegű adósságának fennállását;
 - az ötödik intézkedés garancialevelekkel kapcsolatos, amelyek a görög igazságszolgáltatás határozatának értelmében egy adóbírság 25%-ának kötelező előzetes megfizetését helyettesítették (5. intézkedés);
 - a hatodik intézkedés az állam által 2011-ben vállalt két garancia, melyek az ATE Bank által nyújtott, egy 30 millió euró összegű és egy 20 millió euró összegű kölcsönre vonatkoznak, és amelyek e kölcsönöket 100%-ára kiterjednek és amelyek után évi 1% garanciaprémiumot kell fizetni (a továbbiakban: 6. intézkedés vagy 2011. évi garancia).
- 6 E vizsgálat során a Bizottság kiegészítő információkat kért a görög hatóságoktól, amelyeket az említett hatóságok 2012-ben és 2013-ban továbbítottak. A Bizottság és a görög hatóságok képviselői közötti találkozókra is sor került.

- 7 A Bizottság 2013. március 6-i határozatával (HL 2013. C 136., 27. o.; a továbbiakban: eljárást megindító határozat) megindította az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást az SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) sz. állami támogatás vonatkozásában.
- 8 Az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás során a Bizottság felhívta a görög hatóságokat és harmadik érdekelt feleket arra, hogy tegyék meg észrevételeiket a fenti 5. pontban említett intézkedésekkel kapcsolatban. A Bizottsághoz 2013. április 30-án érkeztek észrevételek a görög hatóságok részéről, és harmadik érdekelt felek semmiféle észrevételt nem tettek.
- 9 2014. március 27-én a Bizottság elfogadta a Larco General Mining & Metallurgical Company SA javára Görögország által végrehajtott SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN) számú állami támogatásról szóló 2014/539/EU bizottsági határozatot (HL 2014 L 254., 24. o., a továbbiakban: megtámadott határozat).
- 10 A megtámadott határozatban a Bizottság előzetesen megállapította, hogy a kérdéses hat intézkedés elfogadásának időpontjában a Larko a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL 2004. C 244., 2. o., a továbbiakban: megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás) értelmében véve nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.
- 11 A fenti 5. pontban említett intézkedések értékelésével kapcsolatban a Bizottság először is megállapította, hogy a 2–4. és 6. intézkedés a EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, továbbá ezen intézkedéseket az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt bejelentési és felfüggesztési kötelezettséget megszegve hajtották végre, végül ezen intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek, melyeket az Európai unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.) 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vissza kell fizettetni.
- 12 A Bizottság azt is megállapította, hogy két másik intézkedés, az 1. és az 5. intézkedés, a pénzügy-minisztérium felé fennálló tartozás visszafizettetésének elmaradása és két 2011. évi állami garancia nem minősültek állami támogatásnak.
- 13 A megtámadott határozat rendelkező részének szövege a következő:

„1. cikk

Az adósság be nem hajtása a pénzügy-minisztérium részére és a garancialevelek a különadó előzetes megfizetése helyett 2010-ben, amelyet Görögország a [Larko] esetében hajtott végre, nem minősül állami támogatásnak a Szerződés 107. cikke (1) bekezdése értelmében.

2. cikk

A 2008-ban, 2010-ben és 2011-ben a [Larko] számára állami kezességvállalás formájában nyújtott 135 820 824, 35 EUR összegű állami támogatás, valamint az állam részvétele a vállalat 2009. évi tőkeemelésében, amelyet Görögország jogellenesen, a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdését megsértve nyújtott, összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

3. cikk

(1) Görögország visszafizeteti a kedvezményezett a 2. cikkben említett összeegyeztethetetlen támogatást.

(2) A visszafizettendő összegeknek tartalmazniuk kell a támogatásnak a kedvezményezett rendelkezésére bocsátásától a tényleges visszatérítés időpontjáig esedékes kamatokat.

(3) A kamatokat a módosított 794/2004/EK bizottsági rendelet V. fejezetével összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani.

(4) A 3. intézkedés tekintetében, Görögország megadja a pontos időponto(ka)t, amikor a 2009. évi tőkeemeléshez a hozzájárulást nyújtotta.

(5) Görögország e határozat elfogadásának időpontjától kezdve megszünteti a 2. cikkben említett támogatás valamennyi függőben lévő kifizetését.

4. cikk

(1) A 2. cikkben említett támogatás behajtása azonnal és ténylegesen megtörténik.

(2) Görögország biztosítja, hogy e határozat végrehajtására az értesítés napjától számított négy hónapon belül sor kerül.

5. cikk

(1) A határozat kihirdetésének időpontjától számított két hónapon belül Görögország benyújtja az alábbi információkat:

- a) a kedvezményezett által visszatérítendő teljes összeg (tőketartozás és kamatok);
- b) az e határozatnak való megfelelés érdekében meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;
- c) azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

(2) Amíg az 2. cikkben említett támogatást teljes egészében vissza nem fizetik, Görögország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtásának érdekében meghozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. Görögország a Bizottság egyszerű kérésére azonnali tájékoztatást ad az e határozat végrehajtása érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről. Görögország részletes információkkal szolgál továbbá a kedvezményezett által már visszatérített támogatási összegről és kamatról.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Görög Köztársaság a címzettje.”

- ¹⁴ A megtámadott határozat melléklete „tájékoztatás[t] [nyújtott] a kapott, visszafizetendő és már visszafizetett támogatás összegéről”, és az alábbiakat tartalmazta:

A kedvezményezett megjelölése – intézkedés	A nyújtott támogatás teljes összege	A teljes visszafizetendő összeg [1](Tőke)	Már visszafizetett teljes összeg	
			Tőke	Visszafizetési kamat
Lar[k]o – 2. intézkedés	30 000 000	30 000 000	0	0
Lar[k]o – 3. intézkedés	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Lar[k]o – 4. intézkedés	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Lar[k]o – 6. intézkedés	50 000 000	50 000 000	0	0

Az eljárás és a felek kérelmei

- 15 A Törvényszék Hivatalához 2014. június 6-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 16 2014. október 30-án a Bizottság előterjesztette ellenkérelmét. A választ és a viszonzást a megadott határidőn belül benyújtották.
- 17 A Törvényszék Hivatalához 2014. október 9-én benyújtott beadványában az Elliniki Metalleftiki kai Metallourgiki Larymnis Larko AE azt kérte, hogy a Bizottság támogatása végett beavatkozhasson a jelen eljárásba. E kérelmet a Törvényszék a 2015. június 11-i Larko kontra Bizottság végzésben (T-423/14, nem tették közzé, EU:T:2015:439) elutasította. Az e végzéssel szembeni fellebbezést a Törvényszék ugyancsak elutasította a 2015. október 6-i Metalleftiki kai Metallourgiki Etairia Larymnis Larko kontra Bizottság végzésben [C-385/15 P(I), nem tették közzé, EU:C:2015:681].
- 18 A Törvényszék kilencedik tanácsa elnökének 2015. szeptember 3-i határozatával a Bíróságnak a C-385/15. P(I). sz. ügyben folytatott eljárást befejező határozatáig felfüggesztette az eljárást. Az eljárás 2015. október 16-án folytatódott.
- 19 Mivel a Törvényszék tanácsainak összetétele módosult, az eljárási szabályzat 27. cikkének (5) bekezdése alapján az előadó bírót a hatodik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.
- 20 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg megtámadott határozatot;
 - rendelje el minden olyan összeg visszatérítését, kamatokkal növelve, amelyet esetlegesen tőle közvetlenül vagy közvetetten „hajtottak be” a megtámadott aktus végrehajtásaképpen;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 21 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet;
 - a felperest kötelezze az eljárási költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 22 Keresete alátámasztása érdekében a felperes három jogalapra hivatkozik. Az első jogalap arra vonatkozik, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a 2–4. és 6. intézkedés (a továbbiakban: vitatott intézkedések) a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, a második az indokolás hiányára vonatkozik, a másodlagosan felhozott harmadik jogalap pedig arra vonatkozik, hogy a Bizottság tévesen számította ki a vitatott intézkedésekkel kapcsolatban visszatérítendő összeget és annak visszatéríttetését az Európai Unió alapvető elveivel ellentétesen rendelte el.
- 23 A Törvényszék célszerűnek tartja, hogy először az indokolás hiányára alapított második jogalappal foglalkozzon, majd azt követően a többi jogalappal, azok hivatkozásának sorrendjében.

Az indokolás hiányára alapított, második jogalapról

- 24 Második jogalapjával a felperes azt rója fel a Bizottságnak, hogy a megtámadott határozatban nem fejtette ki kellőképpen egyrészt az állami támogatás fennállásának, másrészt a 3., 4. és 6. intézkedés belső piaccal való összhangjának, harmadszor a 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban visszatérítendő támogatások összege meghatározásának több vetületét.
- 25 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 26 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia az intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az érdekelték számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését, másrészt a bíróság számára a jogszerűség felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását. Nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi jelentőséggel bíró tény- és jogkérdésre külön kitérjen, mivel azt a kérdést, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére való tekintettel egyaránt. Közelebbről a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekelték által elé terjesztett minden érvet illetően, hanem elég, ha a határozat rendszerét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi érveket ismerteti (lásd: 2010. március 3-i Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság ítélet, T-102/07 és T-120/07, EU:T:2010:62, 180. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 A fenti elvekre figyelemmel kell a felperes érveit megvizsgálni.
- 28 Először is a felperes azon érvét kell megvizsgálni, amely szerint a Bizottság nem indokolta kellőképpen a megtámadott határozatot az állami támogatás fennállása tekintetében, vagyis először is az előny fennállását, másodsor a 2., a 4. és a 6. intézkedést illetően az állami források felhasználását, harmadszor a verseny torzítását és a tagállamok közötti kereskedelem érintettségét kell vizsgálni.
- 29 Először is rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság kifejtette azon érveket, amelyek alapján úgy vélte, hogy a vitatott intézkedések a Larko számára előny juttatásának minősülnek, ahogyan az a 2. intézkedést illetően a 73. és 74. pontból, a 3. intézkedést illetően a 80–85. pontból, a 4. intézkedést illetően a 90–92. pontból, és a 6. intézkedést illetően a 101. és 102. pontból kitűnik.
- 30 A fenti 29. pontban említett pontokban a Bizottság kifejtette egyrészt, hogy a 2008. évi, 2010. évi és 2011. évi garanciák azért minősültek állami támogatásnak, mert az [EUMSZ 107.] és [EUMSZ 108.] cikknek a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló közleményben (HL 2008. C 155., 10. o., a továbbiakban: kezességvállalásról szóló közlemény) előírt

feltételek nem teljesültek, ugyanis a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt és a garanciaprémium nem tükrözte a garanciával fedezett hitelek nemteljesítési kockázatát, másrészt a 2009-es tőkeemelés nem felelt meg a magánbefektető kritériumának, mivel semmiféle szerkezetátalakítási tervet nem terjesztettek előzetesen a részvényesek elé, annak ellenére, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.

- 31 Másodsor ugyanez a helyzet a Bizottság azon következtetésével, amely szerint a 2., 4. és 6. intézkedés állami források felhasználásának minősül, ahogyan az a 2. intézkedést illetően a megtámadott határozat 72. pontjából, a 4. intézkedést illetően e határozat 89. pontjából és a 6. intézkedést illetően ugyanezen határozat 99. pontjából kitűnik.
- 32 A fenti 31. pontban említett pontokban a Bizottság kifejtette, hogy a vitatott intézkedések egyrészt az állami források mozgósításának kockázatával jártak, másrészt az állam számára pénzügyi források elvesztését vonták maguk után, mivel e források után nem fizettek megfelelő ellenszolgáltatást piaci prémiumok formájában.
- 33 Harmadszor ugyanez a helyzet a Bizottság azon következtetésével kapcsolatban, amely szerint a vitatott intézkedések alkalmasak a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására és a verseny torzítására, ahogyan az a 2. intézkedést illetően a megtámadott határozat 75. és 76. pontjából, a többi vitatott intézkedés tekintetében pedig az említett határozat 86., 93. és 103. pontjában ez utóbbiakra való hivatkozásokból kitűnik.
- 34 A fenti 33. pontban említett pontokban a Bizottság kifejtette, hogy egyrészt a Larko olyan ágazatban tevékenykedett, amelyben a termékekkel a tagállamok között kereskednek és a vállalat maga is termelésének nagy részét a tagállamokba exportálta, másrészt a vitatott intézkedések lehetővé tették e vállalkozás számára, hogy folytassa működését, a pénzügyileg nehéz helyzetben lévő más versenytársakkal ellentétben.
- 35 Noha a fenti 34. pontban említett pontokban szereplő – és különösen az állami források felhasználására, valamint a verseny és a tagállamok közötti kereskedelem érintettségére vonatkozó – megfontolások rendkívül tömörek, azok elegendőek a megtámadott határozat jogilag megkövetelt módon való indokolásához, tekintettel arra is, hogy a Bizottság az állandó határozathozatali gyakorlatot követte és a megtámadott határozat összefüggései a felperes számára jól ismertek voltak. Másfelől a közigazgatási eljárás során a görög hatóságok maguk sem vitatták az állami források felhasználására, valamint a verseny és a tagállamok közötti kereskedelem érintettségére vonatkozó feltételek fennállását.
- 36 Ebből következik, hogy a megtámadott határozatból világosan és egyértelműen kitűnik a Bizottság érvelése, és e határozat lehetővé tette a felperes számára az ezen érvelés megalapozottságára vonatkozó érveinek kialakítását és a Törvényszék számára a jogszerűségi felülvizsgálat elvégzését.
- 37 Másodsor a felperes azon érvét kell megvizsgálni, amely szerint a Bizottság nem indokolta kellően a megtámadott határozat azon részét, amely a 3., 4. és 6. intézkedés EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal való összeegyeztethetőségének hiányára vonatkozik.
- 38 E tekintetben elegendő rámutatni egyrészt arra, hogy a közigazgatási eljárás során a görög hatóságok nem hivatkoztak az e rendelkezésben előírt kivételre, másrészt a vitatott intézkedések jellegüknél fogva nem alkalmasak arra, hogy azokat a rendkívüli események által okozott károk elhárítására használják, mivel ezen intézkedések általános jellegűek és függetlenek a rendkívüli események által állítólagosan okozott károktól.
- 39 E körülményekre tekintettel nem róható fel a Bizottságnak, hogy nem indokolta megfelelően az EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja alkalmazásának elmaradását.

- 40 Harmadszor a felperes azon érvét kell megvizsgálni, amely szerint a Bizottság nem indokolta kellően a megtámadott határozatnak a 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban visszatérítendő támogatások összegének meghatározására vonatkozó részét.
- 41 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság pontosította, hogy a 2008. évi, a 2010. évi és a 2011. évi garanciák olyan előnyt biztosítottak a Larkónak, amely megegyezik a garantált kölcsön összegével, ugyanis az említett garanciák nélkül nem szerezhette volna meg ezt a piaci finanszírozást. E magyarázat a 2. intézkedés tekintetében a 77. pontban, a 4. intézkedés esetében a 94. pontban, a 6. intézkedést illetően pedig a 104. pontban szerepel. Emellett az 56–66. pontban a Bizottság részletezi, hogy milyen nehéz helyzetben volt a Larko akkor, amikor e támogatási intézkedésekben részesült.
- 42 Ennélfogva azt a következtetést kell levonni, hogy a visszatérítendő támogatás összegének meghatározását a megtámadott határozat kellően indokolja.
- 43 Végezetül – általánosabban – meg kell állapítani, hogy a felperesnek az indokolás hiányára vonatkozó érvei nagymértékben egyeznek az első és a harmadik jogalap keretében kifejtett érvekkel, és inkább a megtámadott határozatban kifejtett indokolás megalapozottságára vonatkoznak, semmint az indokolás formailag megfelelő jellegére. E tekintetben elegendő azt megállapítani, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség olyan lényeges alaki követelmény, amelyet meg kell különböztetni az indokolás megalapozottságának kérdésétől, amely a megtámadott aktus érdemi jogszerűségét veti fel (2001. március 22-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-17/99, EU:C:2001:178, 35. pont; 2005. január 18-i Confédération Nationale du Crédit Mutuel kontra Bizottság ítélet, T-93/02, EU:T:2005:11, 67. pont). Következésképpen az ilyen érveket, amennyiben az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó jogalap keretében merülnek fel, mint hatástalanokat el kell utasítani (lásd ebben az értelemben: 2017. május 3-i Gfi PSF kontra Bizottság ítélet, T-200/16, nem tették közzé, EU:T:2017:294, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 A második jogalapot tehát el kell utasítani.

A vitatott intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak való minősítése során elkövetett hibákra vonatkozó, első jogalapról

- 45 Első jogalapjával a felperes arra hivatkozik, hogy hibák történtek a vitatott intézkedések EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett, a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak való minősítése során.
- 46 E jogalap lényegében négy részre oszlik.
- 47 Az első és második rész a vitatott intézkedések állami támogatásnak minősítését érinti, vagyis egyrészt minden vitatott intézkedés esetében az előny fennállását, másrészt a 2., 4. és 6. intézkedés esetén az állami források felhasználását.
- 48 A harmadik és negyedik rész az intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségét érinti, egyrészt a 3., 4. és 6. intézkedés esetén az EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján, másrészt a 6. intézkedés esetén az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja alapján.

Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előny fennállására vonatkozó, első részről

- 49 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése tiltja az olyan intézkedéseket, amelyek állami források felhasználásával olyan kizárólagos előnyt juttatnak bizonyos vállalkozások vagy bizonyos tevékenységi ágazatok számára, amelyek torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek és alkalmasak arra, hogy érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 50 A támogatás fogalma nemcsak a pozitív juttatásokat foglalja magában, hanem az olyan juttatásokat is, amelyek különböző formában enyhítik a vállalkozás költségvetésének általános terheit, és amelyek ezáltal, anélkül hogy a szó szoros értelmében támogatások lennének, azokkal azonos természetűek és hatásúak. Formájától függetlenül ekképpen támogatásnak minősül minden olyan állami beavatkozás is, amely közvetlenül vagy közvetve alkalmas vállalkozások előnyben részesítésére, illetve amely olyan gazdasági előnynek tekinthető, amelyben a kedvezményezett vállalkozás rendes piaci feltételek között nem részesülhetett volna (lásd: 2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Ezzel szemben azok a feltételek, amelyeknek valamely intézkedésnek meg kell felelnie ahhoz, hogy az EUMSZ 107. cikk szerinti támogatás fogalma alá tartozzon, nem teljesülnek, ha a kedvezményezett állami vállalkozás az állami források felhasználásával rendelkezésére bocsátott előnnyel azonos előnyhöz a rendes piaci feltételeknek megfelelő körülmények között is hozzájuthatott volna, e mérlegelést pedig az állami vállalkozások esetében főszabály szerint a piacgazdasági magánbefektető kritériumának alkalmazásával kell lefolytatni (lásd: 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF és társai ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 A garancia formáját öltő állami támogatásokkal kapcsolatban nem kizárt, hogy egy állami kezességvállalás maga is olyan előnyöket nyújt, amelyek további teherrel járnak az állam számára. Ugyanis az olyan kölcsön felvevője, amelyre a tagállam közhatalmi szervei biztosítékot adnak, rendes körülmények között előnyhöz jut, mivel az általa viselt finanszírozási költség alacsonyabb annál, mint amelyet akkor viselt volna, ha ugyanehhez a finanszírozáshoz és ugyanehhez a biztosítékhoz piaci áron kellett volna hozzájutnia (lásd: 2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95. és 96. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottságot terheli az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatás fennállásának bizonyítása. E tekintetben annak ellenőrzése érdekében, hogy a vállalkozás részesült-e olyan gazdasági előnyben, amelyhez piaci feltételek mellett nem juthatott volna hozzá, a magánbefektető kritériumának alkalmazásával a Bizottság köteles a vitatott művelet és annak összefüggései valamennyi releváns elemére vonatkozó teljes körű vizsgálatot lefolytatni, beleértve a kedvezményezett vállalkozás és az érintett piac helyzetét (lásd: 2016. május 26-i Franciaország és IFP Énergies nouvelles kontra Bizottság ítélet, T-479/11 és T-157/12, EU:T:2016:320, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 Közelebbről a magánbefektető kritériumát illetően az ítélkezési gyakorlat pontosította, hogy e kritérium – amennyiben alkalmazandó – azon körülmények egyikét képezi, amelyeket a Bizottság az ilyen támogatás fennállásának megállapítása során köteles figyelembe venni (2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 103. pont).
- 55 Következésképpen, amennyiben a magánbefektető kritériuma alkalmazhatónak tűnik, a Bizottság feladata, hogy az érintett tagállamot felhívja mindazon releváns információk szolgáltatására, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára annak ellenőrzését, hogy e kritérium alkalmazhatóságának és alkalmazásának feltételei teljesülnek-e, az ilyen információk vizsgálatát pedig a Bizottság csak akkor tagadhatja meg, ha az előterjesztett bizonyítékok a kérdéses beruházás végrehajtásáról szóló döntés meghozatalát követően keletkeztek (2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 104. pont). Ha a tagállam eljuttatja a Bizottsághoz a bizonyítékokat, a Bizottság feladata olyan átfogó mérlegelés lefolytatása, amely figyelembe veszi az adott ügyben releváns minden

olyan adatot, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a kedvezményezett vállalkozás ilyen magán gazdasági szereplőtől nyilvánvalóan nem jutott volna-e hasonló könnyítésekhez (2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 73. pont).

- 56 Ebből következik, hogy ha valamely tagállam a közigazgatási eljárás során a magánbefektető kritériumára hivatkozik, kétség esetén az ő feladata egyértelműen, objektív és ellenőrizhető szempontok alapján bizonyítani, hogy a végrehajtott intézkedés az ő részvényesi minőségéből ered. E szempontokból világosan ki kell tűnnie, hogy az érintett tagállam a gazdasági előny nyújtását megelőzően vagy azzal egyidejűleg meghozta azt a döntést, hogy a ténylegesen végrehajtott intézkedéssel befektet az ellenőrzött állami vállalkozásba. Ezzel összefüggésben többek között olyan szempontokat lehet elvárni, amelyekből kitűnik, hogy e döntés olyan gazdasági értékeléseken alapul, amelyek összemérhetők azokkal, amelyeket az adott ügy körülményei között az említett tagállamhoz lehető legközelebbi helyzetben lévő, észszerűen gondolkodó magánbefektető az említett befektetés végrehajtása előtt lefolytatott volna annak érdekében, hogy meghatározza az ilyen befektetés jövőbeli jövedelmezőségét (2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82–84. pont).
- 57 Ezzel szemben az előny nyújtása után lefolytatott gazdasági értékelések, az érintett tagállam által végrehajtott befektetés tényleges jövedelmezőségének visszamenőleges megállapítása vagy a ténylegesen lefolytatott eljárás megválasztásának utólagos igazolásai nem lehetnek elegendők annak bizonyításához, hogy e tagállam az előny nyújtása előtt vagy azzal egyidejűleg részvényesi minőségében ilyen döntést hozott (2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85. pont). Ugyanis annak meghatározásához, hogy az állam a piacgazdaságban tevékenykedő tájékozott befektetőként járt-e el, vagy sem, azon időszak kontextusába kell visszahelyezkedni, amelynek során a pénzügyi támogatási intézkedéseket megtették annak megítélése érdekében, hogy az állam magatartása gazdaságilag észszerű volt-e, és következésképpen tartózkodni kell minden olyan értékeléstől, amely valamely későbbi helyzeten alapul (2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-482/99, EU:C:2002:294, 71. pont). Ez különösen így van akkor, ha a Bizottság olyan intézkedés vonatkozásában vizsgálja az állami támogatás fennállását, amelyet nem jelentettek be neki, és amelyet az érintett közjogi jogalany a bizottsági vizsgálat lefolytatása idején már végrehajtott (lásd ebben az értelemben: 2015. június 25-i SACE és Sace BT kontra Bizottság ítélet, T-305/13, fellebbezés alatt, EU:T:2015:435, 94. pont).
- 58 Végül a megtámadott határozat EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésére tekintettel történő bírósági felülvizsgálatának terjedelmével kapcsolatban rá kell mutatni, hogy az állami támogatás e rendelkezésben meghatározott fogalma jogi természetű fogalom, és azt objektív tények alapján kell értékelni. Emiatt az uniós bíróságnak főszabály szerint – mind az előtte folyamatban lévő jogvita konkrét tényeinek, mind a Bizottság által előterjesztett értékelés szakmai vagy összetett jellegének figyelembevételével – teljes felülvizsgálatot kell gyakorolnia azon kérdés vonatkozásában, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e (lásd: 2012. március 2-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, T-29/10 és T-33/10, EU:T:2012:98, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Mindazonáltal az ítélkezési gyakorlat értelmében a bírósági felülvizsgálat korlátozott azon kérdést illetően, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének tárgyi hatálya alá tartozik-e, amikor a Bizottság által végzett értékelés szakmai vagy összetett jellegű. Ugyanakkor a Törvényszék feladata annak eldöntése, hogy ez-e a helyzet (lásd: 2012. március 2-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, T-29/10 és T-33/10, EU:T:2012:98, 101. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E tekintetben, amikor a Bizottságnak annak megvizsgálása érdekében, hogy valamely intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e, a piacgazdasági magánbefektető kritériumát kell alkalmaznia, e kritérium alkalmazása a Bizottság részéről általában összetett gazdasági értékeléssel jár (lásd ebben az értelemben: 2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68. pont).

- 60 Jóllehet a Bizottság széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek gyakorlása magában foglal az Európai Unióval összefüggésben megvalósítandó gazdasági jellegű értékeléseket, ez nem jelenti azt, hogy az uniós bíróságnak tartózkodnia kellene a gazdasági jellegű adatok Bizottság általi értelmezésének ellenőrzésétől. Az ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az uniós bíróságnak nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valóságát, megbízhatóságát és koherenciáját kell vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kell, hogy e bizonyítékok tartalmazzák-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes adatot, valamint hogy alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket (2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 64. és 65. pont; 2012. március-2 i Hollandia kontra Bizottság ítélet, T-29/10-és T-33/10, EU:T:2012:98, 102. pont).
- 61 Mindazonáltal az uniós bíróság ezen ellenőrzés keretében a Bizottság gazdasági jellegű értékelését nem helyettesítheti a sajátjával. A Bizottság által végzett összetett gazdasági értékelések felett az uniós bíróságok által gyakorolt felülvizsgálat ugyanis olyan korlátozott ellenőrzést jelent, amely szükségképpen annak vizsgálatára szorítkozik, hogy tiszteletben tartották-e az eljárási szabályokat és az indokolási kötelezettséget, a tényállás tárgyi szempontból pontos-e, valamint nem követtek-e el nyilvánvaló mérlegelési hibát, illetve hatáskörrel való visszaélést (lásd: 2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 66. pont; 2012. március 2-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, T-29/10 és T-33/10, EU:T:2012:98, 103. pont).
- 62 A felperes által előadott érveket minden egyes vitatott intézkedés esetében ezen ítélkezési gyakorlat fényében kell megvizsgálni.
- *A 2. intézkedésről (2008. évi garancia)*
- 63 A felperes azzal érvel, hogy a 2008. évi garancia nem biztosít az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett semmiféle előnyt, mivel megfelel a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a)–d) alpontjában előírt feltételeknek.
- 64 Először is a Bizottság tévesen alkalmazta a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a) alpontjában szereplő feltételt, amely kimondja, hogy az állami támogatás fennállásának kizárásához a hitelfelvevő nem lehet nehéz pénzügyi helyzetben.
- 65 A Larko gazdasági helyzete a 2008. év közepétől vált súlyossá, miközben a 2004. évtől a 2008. év közepéig terjedő időszakban a vállalkozás jövedelmező volt, pozitív gazdasági adatokkal, következésképpen a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében csupán 2009-től volt „nehéz helyzetben lévő vállalkozás”, amikor a nikkell világpiacon árnak esése miatt gazdasági helyzete rosszabbra fordult.
- 66 A magánbefektető kritériumának alkalmazása szempontjából meghatározó időpont, vagyis a garancia nyújtásának időpontja 2008 második felére esik, vagyis a 2008-as üzleti év lezárása előttre, tehát azelőttre, hogy a negatív eredmények jelentkeztek volna a pénzügyi kimutatásokban. Másfelől, a Bizottság állításával ellentétben a Larko tiszteletben tartotta a görög jogi szabályozásban előírt azon kötelezettséget, hogy megfelelő intézkedéseket tegyen a saját tőkéje 50%-ra csökkenésekor, mivel a 2008-as üzleti év lezárásától számított hat hónapon belül összehívta a közgyűlést.
- 67 Másodszor a Bizottság tévesen alkalmazta a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának d) alpontjában előírt feltételt, amely előírja, hogy a kezességvállalásért piaci alapú díjat kell fizetni.

- 68 Először is az évi 1%-os garanciaprémium a Larkónak a garancia nyújtása időpontjában fennálló jó fizetőképességét tükrözi, tekintettel a korábbi három év során tapasztalt jövedelmezőségét; továbbá a Larko számára ugyancsak 2008-ban az ATE Bank kezességvállalás nélküli hitelt nyújtott, végül az említett prémium megfelel a görög állam által más, a Larkóval hasonló helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott hitel után fizetett prémiumnak.
- 69 Harmadszor a Bizottság tévesen alkalmazta a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának b) és c) alpontjában előírt feltételeket, melyek közül az első azt írja elő, hogy a kezességvállalásnak meghatározott pénzügyi ügyletekhez kell kapcsolódnia, meghatározott maximális összegre kell vonatkoznia, és időben korlátozottnak kell lennie, a második pedig azt, hogy a garancia „legfeljebb a kintlévő hitel vagy egyéb pénzügyi kötelezettség 80%-át fedezi; ez a korlátozás nem alkalmazandó a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra vonatkozó kezességvállalásokra”.
- 70 A Bizottság figyelmen kívül hagyta, hogy a garancia terjedelmét megfelelően lehetett mérni, és hogy a garancia 100%-os fedezeti aránya igazolt olyan garancia esetén, amelyet a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról szóló 2004. december 15-i 2001/109/EK irányelv (HL 2004. L 390., 38. o.) értelmében vett értékpapír fedezetére nyújtanak.
- 71 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 72 Emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó intézkedés szelektív előnyt nyújtott a Larkónak, mivel ezen intézkedés nem felelt meg a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a) és d) alpontjában előírt feltételeknek: egyrészt a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, másrészt az 1%-os garanciaprémium nem tükrözte a garanciával fedezett hitelek nemteljesítési kockázatát.
- 73 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a Bizottság helyesen állapította-e meg, hogy a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a) és d) alpontjában előírt feltételek a jelen ügyben nem teljesültek, és igenlő válasz esetén azt, hogy az említett feltételek teljesülésének hiánya elegendő-e annak bizonyításához, hogy a kérdéses intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előnyt biztosított a Larkónak, függetlenül az e közlemény 3.2. pontjának b) és c) pontjában előírt feltételektől.
- 74 Elsősorban a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a) alpontjában előírt feltételt illetően meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság helyesen vonhatta-e le azt a következtetést, hogy a Larko az e közlemény értelmében vett nehéz helyzetben lévő vállalkozás, és igenlő válasz esetén a görög állam tudott-e vagy tudnia kellett volna-e ezen vállalkozás nehéz helyzetéről a 2008. évi garancia vállalása időpontjában.
- 75 Ami a Larko „nehéz helyzetben lévő vállalkozás” minősítését illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a) alpontja a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásra utal.
- 76 Ez utóbbinak a jelen ügyben releváns része a következőképpen fogalmaz:
- a 9. pont szerint egy vállalkozás akkor van nehéz helyzetben, „ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét”;
 - a 10. pont a) alpontja szerint valamely vállalkozás, méretétől, illetve a körülményektől függetlenül, akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, „ha korlátozott felelősségi alapon működő társaság esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el”;

- a 11. pont szerint „egy vállalat a 10. pontban hivatkozott feltételek hiányában is nehézségben lévőnek tekinthető, különösen akkor, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak, mint például a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló pénzforgalom, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték.”
- 77 A jelen ügyben a megtámadott határozat 56–66. pontjában a Bizottság a Larkót a vitatott intézkedések megtételének időpontjában, ideértve a 2008. évi garanciát is, „nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak” minősítette. A Bizottság a Larko 2007 és 2012 első féléve közötti időszakára vonatkozó pénzügyi kimutatásaira támaszkodott, és az alábbi körülményeket hozta fel:
- először is, ami a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontja a) alpontjának alkalmazását illeti, a 2008. év során a Larko negatív saját tőkével rendelkezett és a felhalmozott veszteségek nagyobbak voltak, mint a jegyzett tőke. E tekintetben az a tény, hogy a jegyzett tőke összege nem csökkent a felével, ahogyan azt az említett iránymutatás 10. pontja előírja, csupán annak köszönhető, hogy a vállalkozás nem tette meg a görög jogszabályokban előírt szükséges intézkedéseket;
 - másodsor, ami az említett iránymutatás 11. pontját illeti, a Larko esetében 2007 és 2009 között a forgalom jelentős csökkenése következett be, jelentős veszteségekkel 2008-ban és 2009-ben. Emellett noha a vállalkozás 2010-ben és 2011-ben növelte a forgalmát és a bevételeit, ez a növekedés nem volt elegendő, hogy lehetővé tegye számára a pénzügyi talpra állást;
 - harmadszor, a görög hatóságok észrevételeivel ellentétben a Larko nehézségei 2008-ban és 2009-ban nem a ferronikkal árának eséséből adódtak.
- 78 A megtámadott határozatban hivatkozott és a felperes által nem vitatott gazdasági eredmények fényében meg kell állapítani, hogy a felperes többek között negatív saját tőkével rendelkezett, ami a jegyzett tőkéjének jelentős mértékű csökkenésével járt, az előző évhez képest közel felével csökkent a forgalma és jelentős veszteségei voltak.
- 79 E tekintetben először is rá kell mutatni, hogy a Bizottság által hivatkozott negatív saját tőke a vállalkozás nehéz pénzügyi helyzete jelentős mutatójának tekinthető (lásd ebben az értelemben: 2010. március 3-i Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság ítélet, T-102/07 és T-120/07, EU:T:2010:62, 106. pont). Ugyanez a helyzet a forgalom jelentős csökkenésével és a Larko által 2008-ban felhalmozott jelentős veszteséggel is, amely körülményeket egyébként a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 11. pontja is említ (lásd a fenti 77. pont harmadik albekezdését).
- 80 Továbbá az ügy irataihoz csatolt mellékletekből kitűnik, hogy a 2008. évi garanciát egy 2008. december 22-i miniszteri rendeletben nyújtották. Következésképpen az a tény, hogy a helyzet romlása csak 2008 közepétől kezdett látszódni, nem akadályozta meg a Bizottságot azon következtetés levonásában, hogy a Larko 2008 végén, a garancia nyújtásakor nehéz helyzetben volt.
- 81 Végül, ahogyan azt a megtámadott határozat 63. és 64. pontja hangsúlyozza, az a tény, hogy a nehéz helyzetet a ferronikkal árának csökkenése okozta – még ha igaznak bizonyul is – önmagában nem kérdőjelezi meg azon megállapítást, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.
- 82 Ebből következik, hogy a Bizottság a rendelkezésére álló információk alapján és tekintettel az őt megillető mérlegelési mozgástérre (lásd a fenti 60. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot) helyesen következtethetett arra, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, amikor a 2008. évi garanciát nyújtották neki.

- 83 Így meg kell vizsgálni, hogy a 2008. évi garancia nyújtásának időpontjában a görög államnak a Larko részvényeseként tudnia kellett-e ezen vállalkozás nehéz helyzetéről. Ugyanis a fenti 56. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően azt a kérdést, hogy valamely tagállam magánbefektetőként viselkedett-e, a befektetésre vonatkozó döntés meghozatalának időpontjára tekintettel kell értékelni.
- 84 A felperes azzal érvel, hogy e nehéz helyzetre csupán a 2008. év végén derült fény, amikor azt a pénzügyi év végén megállapított pénzügyi adatok tükrözték. A Törvényszék által feltett kérdésre válaszolva a felperes pontosította, hogy a tőzsdén nem jegyzett vállalkozásként nem volt köteles negyedéves vagy féléves beszámolót vagy más közbenső mérleget készíteni, és nem nyújtott be erre vonatkozó információt a Törvényszékhez.
- 85 Az ügy irataihoz semmiféle olyan bizonyítékot nem csatoltak, amely egyértelműen alátámasztaná, hogy a tagállamnak tudomása volt a Larko nehéz helyzetéről a 2008. évi garancia nyújtásakor. Felmerül tehát a kérdés, hogy a Bizottság eleget tett-e az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek azáltal, hogy lényegében azon vélelemre támaszkodott, hogy a görög államnak tudomással kellett bírnia a Larko nehéz helyzetéről a 2008. évi garancia nyújtásakor.
- 86 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a fenti 56. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint ha valamely tagállam a közigazgatási eljárás során a magánbefektető kritériumára hivatkozik, kétség esetén az ő feladata egyértelműen, objektív és ellenőrizhető szempontok alapján bizonyítani, hogy a végrehajtott intézkedés az ő részvényesi minőségéből ered, többek között olyan tényezők alapján, amelyekből kitűnik, hogy e döntés olyan gazdasági értékeléseken alapul, amelyek összemérhetők azokkal, amelyeket az adott ügy körülményei között az említett tagállaméhoz lehető legközelebbi helyzetben lévő, észszerűen gondolkodó magánbefektető az említett befektetés végrehajtása előtt lefolytatott volna annak érdekében, hogy meghatározza az ilyen befektetés jövőbeli jövedelmezőségét.
- 87 A jelen ügyben az eljárás megindítását elrendelő határozatban a Bizottság már megállapította, hogy a Larko 2008-tól nehéz gazdasági helyzetben lévő vállalkozás volt, ami kitűnt a Larko pénzügyi kimutatásaiból, ahogyan az a fenti 78. pontban szerepel. Másfelől a felperes beadványaiban azt állította, hogy „rossz gazdasági képe [...] 2008 júliusától kezdett nyilvánvalóvá válni”, és hangsúlyozva, hogy „[ezen] év közepéig jövedelmező volt és jó gazdasági adatokkal rendelkezett”, elismeri, hogy „ezt követően brutális súlyosbodás következett be, amely végül oda vezet[ett], hogy az év végére rendkívül negatív képet nyújtott”.
- 88 Így sem a görög hatóságok a közigazgatási eljárás során, sem a felperes a jelen eljárásban nem bizonyította, hogy a görög állam bármely intézkedést tett, hogy tájékozódjon a Larko pénzügyi és gazdasági helyzetéről a 2008. évi garancia nyújtásakor. Azt sem bizonyították – többek között a Larko pénzügyi beszámolója alapján –, hogy ne ismerhették volna meg azon súlyos pénzügyi helyzetet, amelybe a felperes került.
- 89 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság részéről észszerű volt és a legkevésbé sem nyilvánvalóan téves azt megállapítani, hogy a körütekintő részvényes legalábbis tájékozódott volna a vállalkozás pénzügyi és gazdasági helyzetéről, mielőtt olyan garanciát nyújt számára, mint a 2008. évi garancia. Másfelől e vállalkozás többségi részvényeséről van szó és az intézkedést a 2008-as üzleti év végén hozták meg.
- 90 E megfontolásokra tekintettel rá kell mutatni, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor a Larkót nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősítette a 2. intézkedés megtételének időpontjára nézve, és megállapította, hogy a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának a) alpontjában szereplő feltétel nem teljesült.

- 91 Másodsorban emlékeztetni kell arra, hogy a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának d) alpontja lényegében előírja, hogy a kockázatviselést általában a garanciával fedezett összegre vonatkozó megfelelő díjjal ellentételezik.
- 92 Pontosabban a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának d) alpontja értelmében a kezességért fizetett árat össze kell hasonlítani a pénzpiacon hozzáférhető, megfelelő referencia-kezességvállalásidő értékével. Ha nincs ilyen díj, akkor a kezességvállalással biztosított hitel összes pénzügyi költségét, beleértve a hitelre vonatkozó kamatlábat és a kezességvállalás díját egy hasonló, nem biztosított hitel piaci árával kell összevetni. Mindkét esetben tekintetbe kell venni a kezességvállalás és az alapul szolgáló hitel jellegzetességeit, különösen az ügylet összegét és időtartamát; a hitelfelvevő által nyújtott biztosítékot, valamint a behajtási arány értékelését befolyásoló egyéb körülményeket; a hitelfelvevő általi nemfizetés valószínűségét pénzügyi helyzetéből, ágazati tevékenységéből, és kilátásaiból, adódóan, valamint egyéb gazdasági feltételeket. Ez az elemzés lehetővé teszi a hitelfelvevő kockázatminősítés segítségével történő besorolását (*rating*), akár valamely nemzetközileg elismert minősítő ügynökség besorolása, akár az alapul szolgáló hitelt nyújtó bank belső minősítése alapján.
- 93 A jelen ügyben a megtámadott határozat 73. pontjában a Bizottság megállapította, hogy az évi 1%-os garanciaprémiumot nem lehet úgy tekinteni, hogy az tükrözné a hitelgaranciával fedezett hitelek nemteljesítésére vonatkozó kockázatokat, a [Larko] jelentős pénzügyi nehézségei és különösen adósságának a saját tőkéhez viszonyított magas aránya miatt.
- 94 E megállapítás, noha nem túlságosan részletezett, nem tartalmaz nyilvánvaló értékelési hibát.
- 95 Igaz, hogy a Bizottság nem határozta meg a pénzpiacon hozzáférhető referencia-kezességvállalásidőjét, sem egy hasonló, nem biztosított hitel piaci árát. A Bizottság Larkót sem sorolta be valamely nemzetközi minősítő ügynökség kockázatminősítése segítségével vagy az alapul szolgáló hitelt nyújtó bank minősítése alapján.
- 96 Mindazonáltal a Larko nehéz gazdasági és pénzügyi helyzetére tekintettel nem nyilvánvalóan téves azt megállapítani, hogy a Larko nem kaphatta volna meg a 2008. évi garanciát ilyen alacsony prémium fizetése ellenében, amely általában magas kockázattal nem járó, állami beavatkozás nélküli műveletekre alkalmazandó.
- 97 Emellett, noha az eljárás megindítását elrendelő határozat 37. pontjában a Bizottság világosan jelezte, hogy első ránézésre az évi 1%-os garanciaprémiumot nem lehet úgy tekinteni, hogy az tükrözné a hitelgaranciával fedezett hitelek nemteljesítésére vonatkozó kockázatokat, a Larko jelentős pénzügyi nehézségei, és különösen adósságának a saját tőkéhez viszonyított magas aránya és a negatív saját tőke miatt sem a felperes, sem a görög hatóságok nem mutattak be a hivatalos vizsgálati eljárás során olyan tényeket, amelyek bizonyítanák, hogy a kérdéses prémium megfelel a pénzpiacon hozzáférhető prémiumnak vagy egy hasonló, nem biztosított hitel piaci árának.
- 98 Ilyen körülmények között a Bizottságnak elegendő volt arra szorítkoznia, hogy rámutasson: a Larko gazdasági helyzetére tekintettel az évi 1%-os garanciaprémiumot nem lehet úgy tekinteni, hogy az tükrözné a hitelgaranciával fedezett hitelek nemteljesítésére vonatkozó kockázatokat.
- 99 A felperes által előadott más sajátos érvekkel kapcsolatban először is arra kell rámutatni, hogy a Larko nehéz helyzetére tekintettel nehéz elhinni, hogy valamely magánbefektető az említett garanciát nyújtotta volna számára pusztán a Larko korábbi három év során fennálló jövedelmezősége alapján, az említett vállalkozás aktuális stabilitását és bizonyító bármilyen tény és jövőbeli kilátásaira vonatkozó referencia nélkül.

- 100 Másodszor meg kell állapítani, hogy az ATE Bank általi, garancia nélküli hitelnyújtás nem elegendő a jó fizetőképesség bizonyításához, mivel az ATE Bank a görög állam tulajdonában áll. Egyébként, ahogyan arra a Bizottság is rámutat, az a tény, hogy miután garancia nélküli hitelt kapott az ATE Banktól, a Larko olyan kölcsönhöz jutott, amelyhez szükség volt a vitatott garanciára, bizonyítja, hogy ez utóbbi gazdasági helyzete ugyanezen évben tovább romlott.
- 101 Harmadszor azt, hogy a görög állam hasonló prémium mellett nyújtott hitelt más vállalkozásoknak, önmagában nem lehet a magánbefektetői magatartáshoz hasonlítani.
- 102 Ebből következik, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát annak megállapításakor, hogy az évi 1%-os garanciaprémium nincs összhangban a magánbefektetői magatartással.
- 103 Harmadszorban felmerül a kérdés, hogy a felperes állításának megfelelően a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának b) és c) alpontjában előírt feltételek tiszteletben tartása elegendő-e az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előny fennállásának kizárásához, még akkor is, ha az említett közlemény 3.2. pontjának a) és d) alpontjában előírt feltételek nem teljesülnek.
- 104 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy az említett közlemény 3.2. pontja pontosítja, hogy az a)–d) pontban előírt feltételek együttes teljesülése „elegendő az állami támogatás fennállásának kizárásához”. Ebből következik, hogy e feltételek közül egy vagy több teljesülése önmagában nem elegendő az állami támogatás fennállásának kizárásához.
- 105 Noha igaz, hogy ahogyan azt a kezességvállalásról szóló közlemény felperes által hivatkozott 3.6. pontja pontosítja, a közleményben előírt valamely feltétel teljesülése nem jelenti azt, hogy a kezességvállalást automatikusan állami támogatásnak kell tekinteni, meg kell állapítani, hogy amint az a fenti 74–102. pontból kitűnik, a megtámadott határozatban a Bizottság nem alkalmazott ilyen automatikus minősítést, hanem olyan konkrét tényekre alapította határozatát, melyek bizonyították, hogy a vitatott intézkedés nem felelt meg a magánbefektető elvének.
- 106 E megfontolások fényében rá kell mutatni, hogy a felperesnek a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjának b) és c) alpontjában előírt feltételek tiszteletben tartására vonatkozó érvei hatástalanok. Ugyanis e két feltétel teljesülése – még ha valóban be is következik –, önmagában nem elegendő az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előny fennállásának kizárásához.
- 107 Az első jogalap első részét tehát a 2. intézkedésre vonatkozó részében el kell tehát utasítani.

– *A 3. intézkedésről (2009. évi tőkeemelés)*

- 108 A felperes azzal érvel, hogy a 2009. évi tőkeemelés nem biztosít az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett semmiféle előnyt, mivel megfelel a magánbefektető elvének, az alábbiak alapján:
- először is e tőkeemeléssel a görög állam részvényesként a Larko hosszú távú jövedelmezőségét kívánta biztosítani, megóvva ez utóbbi vállalkozás gazdasági értékét a recesszió időszakában, és nyereséget érve el közép- és hosszú távon a vállalkozás értékesítése révén;
 - másodszor a tőkeemelést a termelési költségek csökkentésére és a Larko versenyképességének növelésére irányuló intézkedések kísérték;
 - harmadszor az állam a vállalkozás értékesítése céljából kísérelt meg többségi részesedést szerezni;
 - negyedszer a megtámadott határozat tévesen értelmezi az NBG részvételét a kérdéses tőkeemelésben;

- ötödször az említett határozat tévesen tesz különbséget az NBG részvétele és az állam részvétele között. Másodlagosan a 2009. évi tőkeemelést nem lehetett volna az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előnynek tekinteni azon összeg tekintetében, amely ahhoz szükséges, hogy a görög állam fenntartsa a tőkeemelés előtt a Larkóban fennálló részesedését, vagyis ahhoz, hogy megőrizze „dinamikus részvényesi pozícióját”.
- 109 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 110 A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy a 2009. évi tőkeemelés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előnyt biztosított, mivel egyrészt semmiféle szerkezetátalakítási tervet nem terjesztettek előzetesen a részvényesek elé, annak ellenére, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, másrészt a tőkeemelés végleges összege végül is kevésnek bizonyult a Larko negatív saját tőkéjének fedezésére, és így nem lehet a vállalat értékének megőrzésére és szerkezetátalakításának támogatására irányuló intézkedésnek tekinteni. A Bizottság azt is hangsúlyozta, hogy először is az NBG részvétele nem elegendő bizonyíték az állam részvételének a magánrészvényesek részvételével való azonosságának alátámasztására, mivel e vállalkozás nem csupán részvényesként kapcsolódik a Larkóhoz, hanem hitelezőként is, továbbá az állam 2008-ban már garanciát adott a Larkónak, végül a másik részvényes, a Public Power Corporation bejelentette, hogy nem vesz részt e tőkeemelésben.
- 111 E tekintetben fontos rámutatni, hogy ahogyan azzal a Bizottság érvel, a felperes semmiféle bizonyítékot, különösen üzleti tervet (*business plan*) nem mutatott be annak alátámasztására, hogy a görög állam a Larko hosszú távú jövedelmezőségében reménykedett. A Törvényszék kérdésére válaszul a felperes bemutatta az igazgatótanács 2009. március 18-i rendkívüli ülésén készült jegyzőkönyvet, amely igazolná, hogy az igazgatótanács elnöke jelezte, hogy az üzleti tervet bemutatták a pénzügy-minisztérium és más részvényesek részvételével tartott 2008. december 19-i ülésen. Mindazonáltal az ügyirataiból nem tűnik ki, hogy ilyen iratot, amelyet egyébként nem továbbítottak a Törvényszéknek és amelynek létezését a Bizottság vitatja, a közigazgatási eljárás során továbbítottak volna a Bizottságnak. Tehát e terv létezése – feltéve, hogy bebizonyosodik és függetlenül annak tartalmától – nem releváns a megtámadott határozat jogszerűségének értékelése szempontjából.
- 112 Ilyen körülmények között az arra utaló bármely bizonyíték hiánya, hogy a görög állam a Larko hosszú távú jövedelmezőségében reménykedett volna, a kérdéses tőkeemelés gazdasági észszerűsége hiányára utaló valószínűsítő körülménynek minősül.
- 113 Igaz, hogy a Bizottság által a megtámadott határozat 80. pontjában tett megállapításától eltérően a valós tőkeemelés, amelyet ugyanezen határozat 16. pontja 65,5 millió euróban állapít meg, melyből közel 45 millió eurót a görög állam fizetett ki, elegendő volt a Larko negatív saját tőkéjének fedezésére, amely így 35 millió eurót tett ki, ahogyan az az említett határozat 56. pontjában szereplő táblázatból kitűnik. Mindazonáltal olyan hibáról van szó, amely nem kérdőjelezi meg a Bizottság értékelésének megalapozottságát, amely lényegében a szerkezetátalakítási terv hiányára alapul.
- 114 Így észszerű volt, de legalábbis nem volt nyilvánvalóan téves annak megállapítása, hogy a jelen ügy körülményei között egy körültekintő befektető részvényesként nem hajtott volna végre ilyen jelentős mértékű feltőkésítést úgy, hogy nem rendelkezik sem e vállalkozás gazdasági és pénzügyi kilátásaira vonatkozó legcsekélyebb információkkal, sem pedig szerkezetátalakítási tervvel, ugyanis a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt.
- 115 E megállapítást nem kérdőjelezi meg a felperes által előterjesztett sajátos érvek.
- 116 Először is az a tény, hogy a konszolidációs és életképességi intézkedések tervbe voltak véve, még ha azt bizonyítottnak tekintjük is, önmagában nem olyan tényező, amely bizonyítaná a 2009. évi tőkeemelés jövedelmezőségét, különösen valódi szerkezetátalakítási terv hiányában. Ugyanez a helyzet azon

dokumentummal, amelyet a felperes a Törvényszék által feltett kérdésre válaszul nyújtott be, és amely a költségek csökkentésére irányuló, igen általános jellegű intézkedéseket tartalmaz; még akkor is, ha azt a görög hatóságok be is mutatták a közigazgatási eljárás során, ami nem nyert bizonyítást.

- 117 Továbbá a felperes semmiféle olyan tény nem mutatott be, amely megelőzi a 2009. évi tőkeemelést, és bizonyítja, hogy az állam ezen intézkedéssel ténylegesen többségi részesedést kívánt szerezni a Larko tőkéjében ez utóbbi értékesítése céljából, és hogy e stratégia összhangban áll a magánbefektető elvével. Egyébként a Larko részvényeseinek 2009. évi közgyűléséről készült, a felperes által bemutatott jegyzőkönyv semmiféle utalást nem tartalmaz erre vonatkozóan.
- 118 Másfelől az ügy irataiban szereplő egyetlen tényezőből sem tűnik ki, hogy a görög állam részéről többségi részesedés megszerzése elősegítené a Larko kedvezőbb feltételek melletti értékesítését, következésképpen e részesedésszerzés összhangban állna a magánbefektetői viselkedéssel.
- 119 Végül az NBG-nek a 2009. évi tőkeemelésként való egyidejű részvételét illetően egyrészt emlékeztetni kell arra, hogy a köz- és magánbefektetések egyidejűsége önmagában még jelentős mértékű magánbefektetések esetében sem lehet elegendő az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatás hiányának anélkül történő megállapításához, hogy figyelembe vennék az egyéb releváns ténybeli vagy jogi körülményeket (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 11-i Corsica Ferries France kontra Bizottság ítélet, T-565/08, EU:T:2012:415, 122. pont).
- 120 Másrészt rá kell mutatni arra is, hogy az állami tőkejuttatás a duplája az NBG tőkejuttatásának, és ez utóbbi, amely a tőkeemelés előtt a Larko fő részvényese volt, e műveletet követően a második legnagyobb részvényessé vált. Emellett az NGB 2008. évi éves pénzügyi jelentése, melyet a Bizottság nyújtott be, megerősíti, hogy az NGB teljes mértékben leírta a Larko tőkéjében való részesedés könyv szerinti értékét, mivel a Larko pénzügyi nehézségeire tekintettel nem számított arra, hogy visszaszerzi a befektetés könyv szerinti értékét. Ilyen körülmények között az NGB részvétele semmiféle támaszt nem ad a felperes érvelésének.
- 121 Az első jogalap első részét tehát a 3. intézkedésre vonatkozó részében el kell utasítani.

– *A 4. intézkedésről (2010. évi garancia)*

- 122 A felperes azzal érvel, hogy a 2010. évi garancia nem biztosít az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett semmiféle előnyt, mivel megfelel a magánbefektető elvének, az alábbi tényezőkre tekintettel:
- először is a jelen ügy körülményei között a kezességvállalás bevett gyakorlat volt, különösen miután az Areios Pagos (semmitőszék), amely a végrehajtás felfüggesztését elrendelte, megállapította, hogy az alapjárásban valószínűsíthető a Larko pernyertessége;
 - másodszor a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt és helyrehozhatatlan kár érte volna az eszközök lefoglalásának garancia hiányában bekövetkező felgyorsulása következtében, következésképpen a görög állam részvényesként köteles volt támogatni a vállalkozást annak privatizációjának előkészítése érdekében;
 - harmadszor a fedezet terjedelme, időtartama és a 2010. évi garancia után fizetett prémium megfelelt a piaci feltételeknek;

- negyedszer a megtámadott határozat 42. pontjában megállapítottakkal ellentétben semmi nem utal arra, hogy az NGB állami garancia hiányában nem bocsátotta volna ki a garancialevelet. Mindenesetre az NGB teljesen sajátos helyzetben volt, mivel a Larkónak hitelt nyújtó olyan vállalkozás többségi részvényese volt, amely a Larko ellenfele volt azon jogi eljárásokban, melyek keretében a 2010. évi garanciát nyújtották.
- 123 A felperes továbbá azzal érvel, hogy ezen intézkedés nem biztosított előnyt, mivel államadósság áll fenn vele kapcsolatban, mégpedig függetlenül attól, hogy a görög hatóságok – ellentétben azzal, ahogyan a 6. intézkedés esetén tették – nem hivatkoztak ezen érve a közigazgatási eljárásban.
- 124 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 125 A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy noha általános üzleti gyakorlatnak számít a garancia nyújtása az ehhez hasonló körülmények között, a jelen ügyben az állam a kockázat teljes egészét magára vállalta, és garanciát nyújtott az adósságra, miközben a Larko nehéz helyzetben volt és a magánrészvényes NGB nem vett részt arányosan a kockázatviselésben. Emellett a kérdéses intézkedés nem felel meg a kezességvállalásról szóló közlemény 3.2. pontjában előírt feltételeknek, mivel a 2%-os prémium nem tükrözi a Larko nemteljesítésére vonatkozó kockázatot.
- 126 Meg kell állapítani, hogy a felperes érvei nem kérdőjelezik meg a következtetést.
- 127 Először is semmi sem utal arra, hogy a végrehajtás felfüggesztéséről szóló ítéletében az Areios Pagos (semmitőszék) valószínűsítette volna a Larko pernyertességét az alapeljárásban. A felperes állításával ellentétben az a tény, hogy e bíróság elutasítja a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet, „amennyiben nem tekinthető valószínűnek a kár kockázatának fennállása”, nem foglalja magában szükségszerűen, hogy ellenkező esetben, amikor a bíróság elrendeli a felfüggesztést – ahogyan a jelen ügyben is –, akkor valószínűnek tekinti a pernyertességet az alapeljárásban, ugyanis a hivatkozott ítélet csupán a kár fennállásának lehetőségét érinti, nem pedig az adósság fennállását az alapeljárásban.
- 128 Mindenesetre ezen érv nem megalapozott. Ugyanis függetlenül a nemzeti jogvita sikerének valószínűségétől és az adósság fennállásától, a Bizottság állami támogatás fennállását állapította meg, amiatt, hogy az állam a kockázat teljes egészét magára vállalta, és garanciát nyújtott az adósságra, miközben a Larko nehéz helyzetben volt, a magánrészvényes NGB nem vett részt arányosan a kockázatviselésben és a 2%-os prémium nem tükrözi a Larko nemteljesítésére vonatkozó kockázatot (lásd a fenti 125. pontot).
- 129 Másodszor, az a tény, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt, valamely magánrészvényes szempontjából nem igazolja, hogy a részvényesek részéről szükséges beavatkozás esetén az állam egyedül vállalja a teljes kockázatot igen alacsony prémiumért cserébe.
- 130 Harmadszor, a felperes nem bizonyította, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett volna el annak megállapításakor, hogy a 2%-os prémium nem felel meg a piaci feltételeknek, tekintettel e prémium alacsony összegére, és arra, hogy a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozásként ki volt téve a nemteljesítés kockázatának.
- 131 Negyedszer, függetlenül attól, hogy a görög hatóságok elismerték-e, vagy sem, hogy az NGB állami kezességvállalás hiányában nem bocsátott volna ki garancialevelet, ahogyan az a megtámadott határozat 42. pontjából kitűnik, meg kell állapítani, hogy szemben azzal, amit egy magánbefektetőtől észszerűen várni lehetne, az NGB nem vett részt az állammal együtt a kérdéses garanciából eredő kockázat viselésében.
- 132 Mindenesetre, még ha úgy is tekintjük, hogy sajátos helyzetére tekintettel az NGB-nek nem kellett osztoznia a 2010. évi garancia kockázatának viselésében, ez nem változtat azon, hogy a Larko nem kaphatott volna a piacon ilyen garanciát és a 2%-os prémium nem tükrözi a Larko nemteljesítésére

vonatkozó kockázatot, ahogyan az fentebb szerepel. Következésképpen a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor megállapította, hogy a Larko olyan előnyben részesült, amelyet a piacon nem kaphatott volna meg.

133 Az első jogalap első részét tehát a 4. intézkedésre vonatkozó részében el kell utasítani.

– A 6. intézkedésről (2011. évi garancia)

134 A felperes arra hivatkozik, hogy a 2011. évi garancia nem biztosít az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett semmiféle előnyt, mivel az e garanciában található esetleges támogatási elemet ellensúlyozza a görög állam által neki fizetendő adóhátralék.

135 Pontosabban a megtámadott határozatban a Bizottság tévesen utasította el a görög hatóságok arra vonatkozó érvét, hogy a Larko görög állammal szembeni, adó-visszatérítéshez kapcsolódó követelését a támogatás összegével lehet ellensúlyozni. E tekintetben a kérdéses intézkedés értékelése ellentmond az 5. intézkedés értékelésének (lásd a fenti 5. pontot), amelyben a Bizottság elismerte, hogy az ehhez hasonló kompenzáció semmiféle szelektív előnyt nem biztosít.

136 A felperes pontosítja, hogy ezen érv nem az állam Larkóval szembeni hátralékai és valamely jövőbeni tartozás közötti kompenzációra utal, hanem e hátralékok és a 2011. évi garanciában található esetleges támogatási elem közötti ellensúlyozásra, amely e támogatás 2011 végén való nyújtásakor már fennállt. Emellett ezen érv nem ellentmondásos, mivel az 5. intézkedés keretében végzett kompenzációt követően az államnak tartozása áll fenn vele szemben.

137 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

138 A megtámadott határozatban a 2011. évi garancia értékelését illetően a Bizottság a 2. és 4. intézkedéssel kapcsolatos értékelésére hivatkozik, amelyek tekintetében megállapította, hogy szelektív előnyt biztosítottak a Larkónak, mivel ez utóbbi nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt és az 1%-os garanciaprémium nem tükrözi a garanciával fedezett hitelek nemteljesítési kockázatát.

139 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a Bizottság a 2. és 4. intézkedéssel kapcsolatos értékelése során nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, ahogyan az a fenti 63–107. és 122–133. pontban szerepel.

140 Továbbá meg kell állapítani, hogy a felperes semmiféle érvet nem alapíthat a Bizottságnak az 5. intézkedéssel kapcsolatos értékelésére, amelyben a Bizottság bizonyította, hogy valamely bírósági eljáráshoz kapcsolódó különadó előzetes megfizetésének garancialevelekkel való kiváltása nem minősül állami támogatásnak.

141 Ugyanis ez utóbbi intézkedéssel kapcsolatban a Bizottság a megtámadott határozat 97. pontjában elismerte, hogy a különadó előzetes megfizetésének garancialevelekkel történő kiváltására vonatkozó jogot a bíróság objektív kritérium alapján adta meg a Larkónak, olyan nemzeti jogi szabályozással összhangban, amelyet bármely hasonló helyzetben lévő vállalat esetében alkalmaztak volna.

142 Azonban nem ez a helyzet a 6. intézkedés esetén, amellyel kapcsolatban a felperes azzal érvel – ahogyan arra a görög hatóságok hivatkoznak –, hogy a nyújtott előnyt ellensúlyozzák az állam vele szemben fennálló hátralékai, vagyis adó-visszatérítések. Az ítélkezési gyakorlatból ugyanis kitűnik, hogy valamely intézkedés nem kerülheti el az állami támogatásnak minősítést, ha annak kedvezményezettjére különálló és a kérdéses intézkedéshez nem kapcsolódó teher hárul (lásd: 2015. február 26-i Orange kontra Bizottság ítélet, T-385/12, nem tették közzé, EU:T:2015:117, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

143 Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor a megtámadott határozatban azt állapította meg, hogy a 6. intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti előnyt biztosította a Larkónak.

144 Következésképpen az első jogalap első részét a 6. intézkedéssel kapcsolatos részében el kell utasítani, így az első részt teljes egészében el kell utasítani.

A 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami források felhasználására vonatkozó, második részből

145 A második részben a felperes vitatja a Bizottságnak a 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban az állami források felhasználására vonatkozó értékelését.

146 A felperes azzal érvel, hogy ezen intézkedések nem jártak állami források felhasználásával, mivel nem jelentettek kellően konkrét kockázatot az állami költségvetésre nézve, tekintettel a felperes jó fizetőképességére, a garanciák lehívása tekintetében az előzmények hiányára, és mivel az említett garanciákat később sem hívták le.

147 Emellett a felperes hozzáteszi, hogy a 6. intézkedés nem járt állami források felhasználásával, mivel annak nyújtása időpontjában a görög államnak közel 60 millió euró tartozása volt a Larko felé, olyan adók visszatérítéséből eredően, mint a hozzáadottérték-adó (héta).

148 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

149 Mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy a jelen ügyben az állami források felhasználására vonatkozó feltétel értékelése másodlagos a szelektív előny fennállásának értékeléséhez képest, amely az első jogalap első résznek tárgyát képezte. Ugyanis az állandó ítélkezési gyakorlat szerint minden olyan állami kezességvállalás, amelynek ellentételezése nem piaci feltételek mellett történik, állami források elvesztésével járhat, mivel további terhet jelenthet az állam számára (lásd ebben az értelemben: 2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

150 Következésképpen mivel a 2008. évi, a 2010. évi és a 2011. évi garanciát nem piaci feltételek mellett nyújtották, meg kell állapítani, hogy ezen intézkedések az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami források felhasználásával jártak.

151 Emellett ami a 6. intézkedést illeti, e következtetést nem kérdőjelezi meg az állam Larkóval szembeni hátralékainak, vagyis adó-visszatérítéseknek a fennállása sem, még ha igaznak bizonyul is. Ugyanis ahogyan az a fenti 142. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, valamely intézkedés nem kerülheti el az állami támogatásnak minősítést, ha annak kedvezményezettjére különálló és a kérdéses intézkedéshez nem kapcsolódó teher hárul.

152 Az első jogalap második részét tehát el kell utasítani.

A 3., 4. és 6. intézkedés EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal való összeegyeztethetőségének hiányára vonatkozó, harmadik részről

- 153 A felperes azzal érvel, hogy a 3., 4. és 6. intézkedést az EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásnak kell tekinteni, mivel azokat két rendkívüli esemény által okozott károk megtérítése céljából hozták meg:
- az első rendkívüli esemény a 2009. augusztus 2-án és 26-án bekövetkezett két halálos baleset követően a Larko létesítményeiben több elektromos sütő használatának leállása, amely jelentősen csökkentette a Larko termelési kapacitását;
 - a második rendkívüli esemény a pénzügyi hátralékok kifizetésének görög állam általi leállítása, a Görögországot sújtó gazdasági válság következtében, amely jelentős likviditási problémákat okozott a Larkónak, következésképpen a kölcsönhöz jutás nehézségeit vonta maga után.
- 154 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 155 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint figyelemmel vizsgálta meg, mely kimondja, hogy a belső piaccal összeegyeztethető „a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás”.
- 156 Mivel az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében kimondott, az állami támogatások belső piaccal való összeegyeztethetlenségére vonatkozó általános elv alóli eltérésről van szó, az EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontját szigorúan kell értelmezni. Így e rendelkezés értelmében egyedül a természeti csapások vagy más rendkívüli események által közvetlenül okozott károk téríthetők meg. Ebből következik, hogy közvetlen összefüggésnek kell fennállnia a rendkívüli események által okozott károk és az állami támogatás között, továbbá szükséges az elszenvedett károk lehető legpontosabb felmérése is (lásd: 2008. június 25-i Olympiaki Aeroporia Ypiresies kontra Bizottság ítélet, T-268/06, EU:T:2008:222, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 157 A megtámadott határozatban a Bizottság nem vizsgálta meg a vitatott intézkedéseknek a szóban forgó rendelkezéssel való összhangját, mivel a görög hatóságok nem hivatkoztak e rendelkezésre.
- 158 Igaz, ahogyan arra a felperes hivatkozik, hogy a fent említett körülményt a közigazgatási eljárásban a 3. és 4. intézkedéssel kapcsolatban szórványosan megemlégtették.
- 159 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy egyrészt az említett hatóságok nem hivatkoztak az említett körülményekkel kapcsolatban az EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontjában előírt igazolásra. Másrészt a fenti 156. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban előírtaktól eltérően semmiféle összefüggés nincs a felperes által hivatkozott két esemény által állítólagosan okozott károk és a garanciák összege, valamint a kérdéses tőkeemelés között, amelyek egyébként általános jellegű intézkedésnek minősülnek, ami aligha tesz lehetővé olyan használatot, mint amelyet a felperes kíván.
- 160 Ennélfogva semmi sem enged arra következtetni, hogy a fent említett kivételt a jelen ügy körülményei között alkalmazni lehetne. Nem róható fel tehát a Bizottságnak, hogy nem vizsgálta hivatalból a 3. és 4. intézkedésnek vagy még kevésbé a 6. intézkedésnek – amellyel kapcsolatban e körülményekre nem is hivatkoztak – az említett rendelkezéssel való összhangját (lásd analógia útján: 2005. június 15-i Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ítélet, T-171/02, EU:T:2005:219, 166–168. pont).
- 161 A fenti megfontolásokra tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor a vitatott intézkedéseket nem nyilvánította az EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek.
- 162 Az első jogalap harmadik részét tehát el kell utasítani.

A 6. intézkedés EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal való összeegyeztethetőségének hiányára vonatkozó, negyedik részcíméről

- 163 A felperes azzal érvel, hogy a 6. intézkedést az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal összeegyeztethető támogatásnak kellett volna tekinteni, mivel az megfelelt a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban alkalmazott ideiglenes közösségi keretszabályról szóló bizottsági közleménnyel (HL 2011. C 6., 5. o.; a továbbiakban: 2011. évi ideiglenes keretrendszer) „meghosszabbított”, a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez biztosított ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló bizottsági közleménnyel (HL 2009. C 83., 1. o.; a továbbiakban: 2009. évi ideiglenes keretrendszer). A felperes pontosítja, hogy a 2009. évi ideiglenes keretrendszer fényében értelmezett 2011. évi ideiglenes keretrendszerben előírt feltételeknek megfelelően 2008. július 1-jén nem volt nehéz helyzetben, és az említett keretrendszer mentesülő díjat ír elő, mint amilyen a kérdéses intézkedésben előírt 1%-os prémium.
- 164 Másodlagosan a felperes előadja, hogy a kérdéses intézkedést részben vagy egészben az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal és a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatással összeegyeztethetőnek kell tekinteni. A felperes azzal érvel, hogy ahogyan az a görög hatóságok észrevételeiből kitűnik, a felperes a kérdéses intézkedést 2012. március 16-án egy elektronikus levél csatolmányának formájában bejelentette a Bizottságnak.
- 165 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 166 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének alkalmazása során széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek gyakorlása összetett gazdasági és társadalmi értékeléseket foglal magában (2016. március 8-i Görögország kontra Bizottság ítélet, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebben az összefüggésben a bírósági felülvizsgálat e mérlegelési jogkör tekintetében az eljárási és az indokolási szabályok betartásának vizsgálatára, valamint a megállapított tények tárgyi pontosságának, továbbá a jogban való tévedés, a tényekre vonatkozó nyilvánvaló értékelési hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányának ellenőrzésére korlátozódik (lásd: 2008. szeptember 11-i Németország és társai kontra Kronofrance ítélet, C-75/05 P és C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 167 Magatartási szabályok elfogadásával és közzétételével, ami által a Bizottság kijelenti, hogy ezentúl alkalmazni fogja e szabályokat az általuk érintett esetekre, a Bizottság korlátozza magát a mérlegelési jogköre gyakorlásában, és főszabály szerint nem térhet el e szabályoktól anélkül, hogy ne tenné ki magát annak, hogy egyes esetekben az általános jogelveknek – mint az egyenlő bánásmód és a bizalomvédelem elvének – a megsértése címén felelősségre vonható legyen, kivéve ha meghatároz olyan indokokat, amelyek ezen elvek tekintetében igazolják azt, hogy a saját szabályaitól eltér (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 168 Elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy ahogyan a megtámadott határozat 115. pontjában szerepel, a Bizottság megállapította, hogy a 6. intézkedés nem felel meg a 2011. évi ideiglenes keretrendszer feltételeinek, mivel a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt. A Bizottság azt is megállapította, hogy a Larkónak nyújtott két garancia teljes összege meghaladta a Larko éves bérköltségét, a garancia meghaladta a kölcsön 90%-át és az 1%-os garanciaprémium nem tekinthető piaci alapú prémiumnak, amely tükrözné a hitelgaranciával fedezett hitelek nemteljesítésére vonatkozó kockázatot.
- 169 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a felperes állításaival ellentétben a 2011. évi garancia kizárólag a 2011. évi ideiglenes keretrendszer hatálya alá tartozik, amely a garancia nyújtásakor hatályban volt, és nem tartozik egyidejűleg a 2009. évi ideiglenes keretrendszer hatálya alá is.

- 170 Továbbá elegendő megállapítani, hogy a 2011. évi garancia legalábbis nem tett eleget a 2011. évi ideiglenes keretrendszerben előírt kumulatív feltételek közül bizonyos feltételeknek, a jelen ügyben különösen az alábbiaknak:
- a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontja második bekezdésének b) pontja előírja, hogy a Larkóhoz hasonló nagyvállalatok esetében a tagállamok a mellékletben szereplő mentesülési rendelkezések szerint számíthatják ki az új kezességvállalások éves díját. Márpedig a CCC vagy alacsonyabb kategóriába tartozó vállalkozások esetében a legalacsonyabb mentesülési díjat 380 bázispontban határozták meg, míg a 2011. évi garancia prémiuma 1%, vagyis 100 bázispont;
 - a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontja második bekezdésének d) pontja megköveteli, hogy a kölcsön maximális összege ne haladja meg a kedvezményezett 2010. évi teljes éves bérköltségét, míg a görög hatóságok a megtámadott határozat 51. pontja második mondatának d) pontjában összefoglalt észrevételeikben elismerték, hogy a garantált két kölcsön összege meghaladta a Larko 3 millió eurót kitevő éves bérköltségét;
 - a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontja második bekezdésének f) pontja megköveteli, hogy a kezességvállalás ne haladja meg a kölcsön 80%-át a kölcsön időtartama alatt, miközben a garanciák a kölcsön 100%-át fedezték, ahogyan azt ugyanezen görög hatóságok a fent említett, a megtámadott határozat 51. pontja második mondatának e) pontjában összefoglalt észrevételekben elismerték. E tekintetben hatástalan az e hatóságok által felhozott azon körülmény, hogy a szóban forgó intézkedés „volt az egyetlen lehetőség arra, hogy a [Larko] finanszírozáshoz jusson, a görög gazdaság rendkívüli helyzete miatt”;
 - a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontja második bekezdésének i) pontja kimondja, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások ki vannak zárva az intézkedés alkalmazási köréből, miközben egyértelmű, hogy a Larko a 6. intézkedés meghozatalakor nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt. E tekintetben el kell utasítani a felperes azon érvét, amely szerint az e rendelkezésben szereplő, a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokra tett utalást a 2009. évi ideiglenes keretrendszer 4.3.2. pontja második bekezdésének i) pontja fényében úgy kell értelmezni, hogy az csupán azon vállalkozásokra vonatkozik, amelyek 2008. július 1-jén nem voltak nehéz helyzetben, mivel ezen érv ellentmond magának a jelen ügyben alkalmazandó 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.3. pontja második bekezdésének i) pontja szövegének.
- 171 Végül rá kell mutatni, hogy a 2011. évi ideiglenes keretrendszer 2.1. pontjának ötödik bekezdése pontosítja, hogy az e keretrendszer alapján bejelentett állami támogatási intézkedések esetében a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy az intézkedés szükséges, megfelelő és arányos ahhoz, hogy orvosolja az érintett tagállam gazdaságának súlyos zavarát, azonban a jelen ügyben az ügy irataiból nem tűnik ki, hogy a görög hatóságok megfelelően bejelentették volna a kérdéses intézkedést vagy ilyen bizonyítást végeztek volna.
- 172 Másodsorban emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat 116. pontjában a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a 6. intézkedést nem lehet megmentési támogatásnak minősíteni, mivel a görög hatóságok nem hivatkoztak ezen évrre és ezzel kapcsolatos bejelentést sem tettek. A Bizottság e határozat 117. pontjában hozzátette, hogy a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásban előírt feltételek szintén nem teljesültek, mivel a kérdéses garanciák nem jártak le hat hónap elteltével, a görög hatóságok nem jelentettek be szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, és semmilyen bizonyíték nem utal arra, hogy a támogatást a szükséges minimális mértékre korlátozták volna.
- 173 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy egyrészt a görög hatóságok nem jelentették be a 6. intézkedést a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásnak megfelelően, másrészt az ügy irataiból legalábbis nem tűnik ki, hogy e hatóságok az említett iránymutatás 25. bekezdése

c) pontjának megfelelően a végrehajtástól számított hat hónapon belül bemutattak volna egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, vagy annak bizonyítékát, hogy a kölcsönt teljes egészében visszafizették vagy akár a garancia lejárt volna.

174 A fenti megfontolások fényében meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát annak kimondásakor, hogy a 6. intézkedés nem minősül a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásnak a 2011. évi ideiglenes keretrendszer és a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében véve.

175 Következésképpen az első jogalap negyedik részét, ebből eredően pedig az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban visszatérítendő támogatások összegének meghatározása során elkövetett hibákra vonatkozó, harmadik jogalapról

176 Harmadik jogalapjával, melyet nagyon szórványosan támaszt alá a keresetlevél egészében, a felperes a 659/99 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének megsértésére hivatkozik a 2., 4. és 6. Intézkedéssel, vagyis a kezességvállalás formájában nyújtott támogatásokkal kapcsolatban, mivel véleménye szerint a Bizottság tévesen számította ki a visszatérítendő támogatás összegét, és annak visszatéríttetését az Unió alapvető elveivel ellentétesen rendelte el.

177 Elsősorban a garanciákat nem hívták le és a garantált kölcsönöket már részben vagy egészben visszafizették.

178 Másodsorban a Bizottság nem bizonyította a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontjában említett „kivételes körülmények” fennállását, mivel a Larko nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősítése nem elegendő az ilyen körülmények fennállásának bizonyítására. Emellett a jelen ügyben össze lehet hasonlítani a vitatott prémiumokat más piaci prémiumokkal, vagy ennek hiányában e prémiumokat ki lehet számítani a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közlemény (HL 2008. C 14., 6. o.) és a 2009. évi ideiglenes keretrendszer, valamint a 2011. évi ideiglenes keretrendszer mellékletei releváns rendelkezéseinek alkalmazásával. Másfelől önmagában az a tény, hogy „kétséges” volt, hogy a Larko az állam beavatkozása nélkül garanciát kapott volna a piacon, nem felel meg az ilyen bizonyításhoz szükséges bizonyítási szintnek.

179 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

180 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy egyetlen uniós jogi rendelkezés sem követeli meg a Bizottságtól, hogy a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszatéríttetésének elrendelésekor pontosan megjelölje a visszatérítendő összeget (2000. október 12-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-480/98, EU:C:2000:559, 25. pont; 2005. május 12-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-415/03, EU:C:2005:287, 39. pont). Ugyanakkor, ha a Bizottság meghatározott összeg visszatéríttetéséről rendelkezik, az iratanyagának az EUMSZ 108. cikk keretében történő gondos és pártatlan vizsgálatára vonatkozó kötelezettségének megfelelően meg kell határoznia – annyira pontosan, amennyire az ügy körülményei ezt megengedik – a vállalkozás számára biztosított támogatás értékét. A támogatás folyósítását megelőző állapot helyreállítása során a Bizottság köteles biztosítani, hogy a támogatásnak megfelelő tényleges előny megszűnjék, és ily módon köteles elrendelni a teljes támogatás visszatéríttetését. Nem írhatja elő a kedvezményezett által kapott támogatás értékénél alacsonyabb összeg visszatéríttetését. (lásd: 2007. március 29-i Scott kontra Bizottság ítélet, T-366/00, EU:T:2007:99, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 181 Elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 57. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően annak meghatározásához, hogy az állam a piacgazdaságban tevékenykedő tájékozott befektetőként járt-e el, vagy sem, azon időszak kontextusába kell visszahelyezkedni, amelynek során a pénzügyi támogatási intézkedéseket megtették annak megítélése érdekében, hogy az állam magatartása gazdaságilag észszerű volt-e, és következésképpen tartózkodni kell minden olyan értékeléstől, amely valamely későbbi helyzeten alapul.
- 182 Tehát a kezesség elvállalásának időpontjára, nem pedig a kezességvállalás kérésének vagy a kezességvállalás alapján történő kifizetések időpontjára tekintettel kell meghatározni, hogy a kezességvállalás állami támogatásnak minősül-e, vagy sem, és igenlő válasz esetén ekkor kell kiszámítani annak összegét (lásd ebben az értelemben: 2015. december 17-i SNCF kontra Bizottság ítélet, T-242/12, fellebbezés alatt, EU:T:2015:1003, 332. pont). Másfelől a garancia lehívásának hiánya és az állítólagos, részleges vagy teljes visszafizetés, melyekre a felperes hivatkozik, olyan utólagos tényezőknek minősülnek, amelyek nem vehetők figyelembe a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatás összegének kiszámításakor.
- 183 Másodsorban meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 77., 94. és 104. pontjában (mely utóbbi hallgatólágosan a 77. pontra utal) megállapíthatta-e, hogy a Larko a garantált kölcsönrel megegyező összegű előnyben részesült, mivel az állami kezességvállalás nélkül nem szerezhette volna meg ezt a piaci finanszírozást.
- 184 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat 56–66. pontjában a Bizottság elemezte a felperesnek a támogatási intézkedések nyújtása időpontjában fennálló gazdasági és pénzügyi helyzetét, és arra a megállapításra jutott, hogy a felperes nehéz, rendkívül bonyolult helyzetben lévő vállalkozás volt. A Bizottság e vállalkozás a 2007 és 2012 első féléve közötti időszakra vonatkozó főbb pénzügyi adatai alapján rámutatott, hogy a vállalkozás forgalma folyamatosan és jelentős mértékben csökkent, saját tőkéje pedig negatív volt.
- 185 A megtámadott határozat 77. pontjában a Bizottság megállapította, hogy a 2008. évi garancia (2. intézkedés) állami támogatásnak minősül és „a támogatás megegyezik a garantált kölcsönrel összegével, mivel kétséges, hogy a [Larko], a gazdasági nehézségekre tekintettel talált volna finanszírozást a piacon függetlenül a feltételektől”, Ugyanezt a következtetést vont le az említett határozat 104. pontjában a 2011. évi garanciával kapcsolatban (6. intézkedés). A 2010. évi garanciával (4. intézkedés) kapcsolatban e határozat 94. pontjában a Bizottság megállapította, hogy a támogatás összege megegyezik a garantált összeggel, mivel „világos, hogy függetlenül a feltételektől, a [Larko] gazdasági nehézségeinek fényében, észszerűen eljáró piaci szereplő nem vállalt volna kezességet erre az összegre”.
- 186 Mindenekelőtt a 2. és 6. intézkedéssel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a „kétséges” kifejezést már megfelelően használta a Bizottság az eljárás megindítását elrendelő határozat 39. pontjában megfogalmazott előzetes értékelés során, és igaz, hogy e kifejezés használata kevésbé megfelelőnek tűnik a Bizottság megtámadott határozatban szereplő értékelésének kifejezésére, azzal kapcsolatban, hogy a Larko a piacon nem juthatott volna a vitatott intézkedésekhez hasonló intézkedésekhez, különösen amiatt, hogy lényegében azonos értékelés során a Bizottság a „kétséges” kifejezést használta ezen intézkedésekre nézve, és a „világos” kifejezést a 4. intézkedésre nézve. Másfelől beadványaiban a Bizottság pontosítja, hogy „valamely tény akkor tekinthető bizonyítottnak, ha annak fennállása valószínűbbnek tűnik, mint a fenn nem állása”, ami magában foglalja a tények megfelelő értékelésének kötelezettségét.
- 187 Így rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozatnak és annak 77. pontjának összefüggéseiből, amelyekről a felperesnek tudnia kellett, kellően világosan kitűnik, hogy a Bizottság legalábbis a Larko gazdasági nehézségei miatt kevésbé valószínűnek találta, hogy a piacon a görög állam beavatkozása nélkül kölcsönt kapjon. Egyébként a 2. intézkedéssel kapcsolatban miután kimondta, hogy „kétséges, hogy a [Larko], a gazdasági nehézségekre tekintettel talált volna finanszírozást a piacon függetlenül a

feltételektől”, a Bizottság ugyanezen 77. pontban pontosítja, hogy „[M]ásként fogalmazva, a Bizottság úgy véli, hogy a [Larko] a garantált kölcsönnel megegyező összegben előnyben részesült, mivel az állami kezességvállalás nélkül nem szerezhette volna meg ezt a piaci finanszírozást”. Ugyanez a helyzet a 6. intézkedéssel kapcsolatban 104. pontot illetően, amely részben a 2. intézkedésre vonatkozó értékelésre utal vissza.

188 Következésképpen a jelen ügy körülményei között a „kétséges” kifejezés használata önmagában nem kérdőjelezi meg a Bizottság 2. és 6. intézkedésre vonatkozó értékelésének megalapozottságát.

189 Továbbá rá kell mutatni, hogy noha nem zárható ki, hogy bizonyos körülmények között az állami garanciából fakadó előny megegyezzen a garantált kölcsön teljes összegével, az ilyen következtetés nem alapulhat egyrészt azon körülményen, hogy a kölcsönt a garancia nélkül nem nyújtották volna, mivel ez az állami támogatásnak minősítés körébe tartozik, nem pedig e támogatás összegének megállapítása körébe. Másrészt a Bizottság állításától eltérően azon lehetőséget, hogy az állami garanciából eredő előnyt a garantált kölcsön összegével egyenlőként vegyenek számításba, nem igazolja önmagában az a tény, hogy a kedvezményezett vállalkozás nehéz helyzetben van, tekintettel az ilyen megközelítés súlyos következményeire, és különösen annak kockázatára, hogy a kedvezményezett köteles a kölcsön egészét megfizetni az államnak, még akkor is, ha képes volt a kölcsönt a hitelezőnek törleszteni.

190 Ezen értelmezést maga a Bizottság is megerősíti a kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontjában, amely a következőképpen szól:

„[...] [A] nehéz helyzetben levő társaságok esetében a piaci hitelező, ha egyáltalán van ilyen, a kezesség vállalásakor a várható nemfizetési arányra tekintettel magas díjat számítana fel. Ha különösen megnő annak valószínűsége, hogy a hitelfelvevő nem lesz képes a hitel visszafizetésére, akkor elképzelhető, hogy ez a piaci arány nem is létezik, és kivételes körülmények között a kezesség támogatási eleme elérheti a kezességgel ténylegesen fedezett összeget.”

191 A kezességvállalásról szóló közlemény 4.1. pontja harmadik bekezdésének a) pontjából, melyet a Bizottság állítása szerint a jelen ügyben alkalmazott, kitűnik, hogy valamely garancia támogatási elemének értékelése progresszív eredményekhez vezet, egészen annak megállapításáig, hogy az említett elem megegyezik a garanciával fedezett kölcsön teljes összegével, amire „kivételes körülmények” között kerülhet sor, amikor kizárt, hogy a hitelfelvevő saját forrásokból nem képes visszafizetni a garanciával fedezett kölcsönt.

192 Végül igaz ugyan, hogy a megtámadott határozat 77., 94. és 104. pontjában a Bizottság annak megállapításakor, hogy a Larko a garantált összeggel azonos előnyben részesült, szűkszavú indokolásra támaszkodott, amely csupán a Larko „gazdasági nehézségeiről” tesz említést.

193 Mindazonáltal a megtámadott határozatból és különösen annak 56–66. pontjából kitűnik, hogy a támogatási intézkedések elrendelésekor a Larko rendkívül kényes helyzetben volt forgalmának folyamatos csökkenése és negatív saját tőkéje miatt, ami arra enged következtetni, hogy a vállalkozás teljes jegyzett tőkéje elveszett. Ilyen körülmények között nem róható fel a Bizottságnak, hogy hibát követetett el a „kivételes körülmények” fennállásának megállapításakor, amely körülmények között a Larko nem tudja a kölcsön teljes összegét saját forrásokból visszafizetni. Másfelől, mivel e tényezőknek a görög hatóságok által vagy a felperes által a jelen eljárásban felhozott és jelen ügy irataihoz benyújtott semmilyen bizonyíték nem mond ellent, a Bizottság helyesen értékelte a vitatott intézkedéseket a megtámadott határozat meghozatalakor a rendelkezésére álló információk alapján (lásd ebben az értelemben: 2002. szeptember 24-i Falck et Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ítélet, C-74/00 P és C-75/00 P, EU:C:2002:524, 168. pont). Egyébként pedig valamely felperes nem hivatkozhat a bíróság előtt olyan tényállási elemekre, amelyeket az EUMSZ 108. cikk szerinti, pert megelőző eljárás során nem terjesztett elő (2002. június 13-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, C-382/99, EU:C:2002:363, 49. és 76. pont; lásd továbbá ebben az értelemben: 1994. szeptember 14-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-278/92–C-280/92, EU:C:1994:325, 31. pont).

- ¹⁹⁴ A fentiek fényében rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozat bizonyos pontjainak nem kifogástalan megfogalmazása ellenére a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát annak megállapításakor, hogy a jelen ügy körülményei között az állami garancia formájában a felperesnek nyújtott állami támogatás összege megegyezett a garantált kölcsön teljes összegével.
- ¹⁹⁵ A harmadik jogalapot, következésképpen a keresetet teljes egészében el kell tehát utasítani, anélkül, hogy meg kellene vizsgálni a kérelem második, arra vonatkozó részét, hogy a Törvényszék rendelje el „minden olyan összeg visszatérítését, kamatokkal növelve, amelyet esetlegesen a felperestől közvetlenül vagy közvetetten »hajtottak be« a megtámadott aktus végrehajtásaképpen”.

A költségekről

- ¹⁹⁶ Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) A Törvényszék a Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE-t kötelezi a költségek viselésére.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Kihirdetve Luxembourgban, a 2018. február 1-jei nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei.....	1
Az eljárás és a felek kérelmei.....	5
A jogkérdésről.....	6
Az indokolás hiányára alapított, második jogalapról.....	6
A vitatott intézkedések a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak való minősítése során elkövetett hibákra vonatkozó, első jogalapról.....	8
Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előny fennállására vonatkozó, első részből.....	9
– A 2. intézkedésről (2008. évi garancia).....	11
– A 3. intézkedésről (2009. évi tőkeemelés).....	16
– A 4. intézkedésről (2010. évi garancia).....	18
– A 6. intézkedésről (2011. évi garancia).....	20
A 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami források felhasználására vonatkozó, második részből.....	21
A 3., 4. és 6. intézkedés EUMSZ 107. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal való összeegyeztethetőségének hiányára vonatkozó, harmadik részből.....	22
A 6. intézkedés EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett, a belső piaccal való összeegyeztethetőségének hiányára vonatkozó, negyedik részből.....	23
A 2., 4. és 6. intézkedéssel kapcsolatban visszatérítendő támogatások összegének meghatározása során elkövetett hibákra vonatkozó, harmadik jogalapról.....	25
A költségekről.....	28

i — A jelen szöveg 193. és 194. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.